

Asia: Lausuntopyyntö: Luonnos maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta kotimaankauppaa varten kerättäville nauta-, sika-, lammas-, vuohi- ja hevoseläin... (VN/26958/2023)

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausunto

1 Johdanto

Asetusmuutoksen pääasiallisena tavoitteena on helpottaa sperman keräämistä kotieläimistä tilanteissa, joissa kerättyä spermaa ei ole tarkoitus saattaa Suomen markkinoiden ulkopuolelle. Muutoksilla tuetaan toimintaa, jonka tarkoituksena on turvata kansalliset eläingenivarat nykyistä ja tulevaisuuden maatalous- ja elintarviketuotantoa ja muuta käyttöä varten, mikä on hyvä ja kannatettava asia.

Luke on tyytyväinen moniin muutoksiin, jotka on otettu huomioon jo aiempien kommenttien perusteella. Aiempien lausuntojen perusteella on tehty mahdolliseksi mm. koko alkuperäpitopaikan hyväksyminen eristystilaksi, kun siihen on hyvät perusteet ja noudatetaan ylimää räisiä riskinhallintatoimia. Tämä sallii monipuolisen geenivaratyön jatkamisen Luonnonvarakeskuksella. Asetusluonnoksessa säädellään myös sperman keräystä lisäkiveksistä siten, että tautiriskit huomioidaan.

2 Lausunto

Yleisperustelut

Lausuntopalaute ja sen huomioon ottaminen

4. momentissa on lause ”Myös tieteellisissä julkaisuissa saatetaan käyttää lisäkiveksistä kerättyjä siittiöitä koskien mm. käsitteitä sperm, epididymal sperm, semen.”

Luke katsoo asian niin, että henkilö, joka on kirjoittanut artikkeliinsa sanan semen ja tarkoittaa kuitenkin lisäkivessiittiöitä, on virheellisesti kirjoittanut sanan semen eikä sanaa sperm. Tähän semen-sanan käyttöön englanninkielisessä tekstissä ei voida perustaa sitä, että asetuksessa käytetään sanaa sperma tarkoittamaan lisäkiveksistä kerättyjä siittiöitä. Sperm = siittiöt + seminaaliplasma, ja tällaista siemennestettä saadaan vain ejakulaatista. Luken mielestä, jos asetuksessa käytetään koko ajan sanaa sperma, niin se ei silloin tarkasti ottaen käsitä lisäkiveksistä kerättyjä siittiöitä ollenkaan. Tällöin Luken mielestä on erikseen sanottava, milloin tarkoitetaan myös lisäkiveksestä kerättyjä siittiöitä. Selkeintä olisi käyttää sanaa lisäkivessiittiöt koskemaan lisäkiveksistä kerättyjä siittiöitä. Silloin ei olisi sekaantuminen vaaraa, ja asia olisi täysin yksiselitteinen. Sperm-san an käyttö johtaa tilanteeseen, että aina, jos asetuksessa lukee sana sperm, voidaan venkoilla sen kanssa, ettei se koske lisäkivessiittiöitä, koska on käytetty sanaa sperm. Voidaanko käyttää sperman keräysaseman sijasta termiä lisäkivessiittiöiden keräysasema? Asema, jolla ei pidetä eläimiä, olisi lisäkivessiittiöiden keräysasema erotuksena sperman keräysasemasta, jolla pidetään eläviä eläimiä. Silloin jo aseman nimessä tulisi selväksi, että sukusolujen keräys- ja käsittelyprosessi on erilainen.

Maa- ja metsätalousministeriön asetustalon

4 a § Sellaisen sperman keräysaseman hyväksyminen ja toiminta, jolla ei pidetä eläimiä

Luken mielestä on epäselvää, tarkoitetaanko 4 a §:ssä sperman keräysasemalla niitä tiloja, joissa kerätään lisäkiivessitiöitä. Jos tässä lukisi sanan sperma sijasta sana lisäkiivessitiöiden (tai lisäkiivessitiöitä), olisi selkeää, että ko. kohta koskee lisäkiivessitiökeräystiloja. Luke ehdottaa, että asetusta tarkennettaisiin tältä osin.

LIITE II

LAMMAS- JA VUOHIELÄINTEN SPERMAN KERÄYSASEMAA KOSKEVAT VAATIMUKSET

4. Sperman keräysasemalla kerättyä spermaa koskevat vaatimukset

4.3. Jos kohdan 4.1.4. mukaisena eristystilana toimii koko alkuperäpitopaikka, spermaa saa käyttää keinosiemennykseen tai alkiotuotantoon vasta kuuden kuukauden kuluttua keräyspäivästä edellyttäen, ettei alkuperäpitopaikassa todeta kuuden kuukauden varastointiaikana sellaisia a–c-luokan tauteja tai muita torjuttavia tai valvottavia eläintauteja, joille lammas- ja vuohieläimet ovat alttiita ja jotka voivat levitä sperman välityksellä.

- Luke haluaisi tietää, onko tämän varmistaminen ajateltu asemaeläinlääkärin hoidettavaksi.

LIITE V

SPERMAN KERÄYSASEMAA KOSKEVAT VAATIMUKSET, KUN ASEMALLA EI PIDETÄ ELÄIMIÄ

2.2. Ko. kohdassa sanotaan, että nauta-, sika-, lammas-, vuohi- ja hevoseläinten sperma tulee säilyttää eläinlajeittain eroteltuna. Luke haluaisi kysyä, mitä tässä tarkoitetaan eläinlajeittain eroteltuna? Tarkoittako se säilytystä erillisissä säiliöissä vai samassa säiliössä, mutta erillisissä kiskoissa? Nykyään on nestetyypisäiliöiden lisäksi olemassa isoja ns. kaasufaasisäiliöitä. Kysymys on, tuleeko sperma säilyttää eläinlajeittain eroteltuna myös isoissa kaasufaasisäiliöissä vai voiko esim. kaasufaasisäiliössä säilyttää usean eri eläinlajin spermaa tiettyjen ohjeiden mukaan toimiessa? Olisiko tähän hyvä lisätä esimerkiksi niin, että asemaeläinlääkäri antaa asiasta tarkemmat ohjeet?

5.3. Jos kohdan 5.1.4. mukaisena eristystilana toimii koko alkuperäpitopaikka, spermaa saa käyttää keinosiemennykseen tai alkiotuotantoon vasta kuuden kuukauden kuluttua keräyspäivästä edellyttäen, ettei alkuperäpitopaikassa todeta kuuden kuukauden varastointiaikana sellaisia a–c-luokan tauteja tai muita torjuttavia tai valvottavia eläintauteja, joille lammas- ja vuohieläimet ovat alttiita ja jotka voivat levitä sperman välityksellä.

- Luke haluaisi tietää, onko tämän varmistaminen ajateltu asemaeläinlääkärin hoidettavaksi.

6.3. Jos kohdan 6.1.4. mukaisena eristystilana toimii koko alkuperäpitopaikka, spermaa saa käyttää keinosiemennykseen tai alkiotuotantoon vasta kuuden kuukauden kuluttua keräyspäivästä edellyttäen, ettei alkuperäpitopaikassa

todeta kuuden kuukauden varastointiaikana sellaisia a–c-luokan tauteja tai muita torjuttavia tai valvottavia eläintauteja, joille nautaeläimet ovat alttiita ja jotka voivat levitä sperman välityksellä.
- Luke haluaisi tietää, onko tämän varmistaminen ajateltu asemaeläinlääkärin hoidettavaksi.

Anu Kaukovirta

Johtaja, tuotantojärjestelmät

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 08.03.2024 klo 15:26:41.

Lausunnon valmistelija(t):

Paula Lidauer

Heli Lindeberg, Jaana Peippo, Juha Kantanen

Liitteet:

Tiedoksi: